LAIKAS

Nr. 456
XXII M.

PERIODICO QUINCENAL LITUANO — 24 DE NOVIEMBRE 1969

"EL TIEMPO"
Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires
T. E. 208 - 5027
Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual
Nr. 937.549
Director resp. — AGUSTIN STEIGVILA

CORREO ARGENTINO
CASA CENTRAL

Franqueo Pagado
Conseción Nº 4015

Tarifa Reducida
Conseción Nº 1384

DIPLOMATINIO ŠEFO p. S. LOZORAIČIO RAŠTAS J. TAUTOMS

Lietuvos Diplomatinis šefas St. Lozoraitis, pasiuntė raštą Jungtinių Tautų Organizacijos XXIV sesijos pirmininkei p. Angie Brooks, kuri atidarymo kalboje konstatavo, kad Organizacijos prestižas krenta, o to priežastis glūdi kai kurių vyriausybių elgesy, kurios veda vieną politiką savo tikslams pasiekti, kitą — Jungtinėse Tautose.

Ponas Lozoraitis pasveikino ją už drąsą kreiptis į tarptautinę sąžinę ir pabrėžė, kad didžiausia žala padaryta šiai organizacijai yra vieno jos nario Sovietų Sąjungos, kuri yra įvygdžiusi eilę agresijų prieš daugelį Rytų ir Centro Europos valstybių ir sunaikinusi jų nepriklausomybę. Jų tarpe - agresija prieš Lietuvos Respubliką. Tuo savo raštu p. Lozoraitis pakartotinai užprotestavo prieš Sov. Sąjungos elgesį Lietuvos atžvilgiu. Šis Sov. Sąjungos elgesys pažeidžia taip pat ir Jungt. Tautų statutą.

Sov. Sąj. užsienių reikalų ministeris savo kalboje, pasakytoje šių metų rugsėjo 19 d. J. Tautų sesijoje pasiūlė, kad asamblea paragintų vyriausybes gerbti kiekvienos valstybės suverenumą, teisių lygybę, teritorinį integralumą, atsisakant kartu nuo jėgos vartojimo spręsti tarptautiniams ginčams. Tokiu būdu Sov. Sąjunga siūlo Jungtinėms Tautoms vygdyti tuos principus, kuriuos ji pati mindžioja visoje savo politikoje. Baltijos valstybių padėtis yra vienas šitokio sovietų veidmaningumo ryškiausių įrodymų.

• **Rusai perorganizavo** ir padidino kariuomenę Kinijos pasienyje, matomai pasiruošę gintis nuo kinų užpuolimų.

Minėdami Lietuvos Kariuomenės šventę (lapkričio 23 d.) prisimename visus karius, žuvusius už Tėvynės laisvę, visus partizanus, kurie mirė už savo žemę ir tautą, kartu sveikiname visus lietuvius kurėjus - savanorius linkėdami ištvermės mūsų broliams pavergtoje Tėvynėje.

KOSMONAUTAI MĖNULYJE

Amerikonų trys astronautai **Alan Bean, Richard Gordon** ir **Charles Conrad,** kurie šio mėnesio 14 d. su kosmoorlaiviu Apolo XII pakilo iš Houston Texas, ir padarę virš 400.000 kilometrų kelionę trečiadienio ryte nusileido į mėnulį.

Nusileido su kapsula "Intrepido" Alan Bean ir Charle Conrad, kurie išbuvo apie 3 valandas, rinkdami iš mėnulio akmenis ir kitą medžiagą, paskui įsėdo į kapsulą, susijungė su Apolo XII, pernakvojo ir vėl kitą dieną išlipo apžiūrėti prieš dvejus metus paleisto į mėnulį automato "Surveyor, kuris randasi dvi kvadros nuo nusileidimo vietos. Paėmę iš automato kaikurias dalis, jie vėl sugrįžo į kapsulą, su kuria susijungę su Apolo XII vėl grįšta žemėn.

Pirmą kartą liepos mėnesį astronautai mėnulyje iškėlė amerikonišką vėliavą, paliko astronautiškus batus ir radaro plokštę, kurie parduos į žemę iš mėnulio svarbius duomenis.

Tiktai šį kartą astronautams perdėgė ant mėnulio labai brangus spalvotas televizijos siųstuvas, kurio nepajėgė sutaisyti. Matyt saulės spinduliai paveikė neigiamai. todėl transliacijos vyko paprastu juodu baltu spalvų aparatu. Nežiūrint šio mažo trukumo, astronautų antroji kelionė skaitoma pasisekusia.

Astronautai su Apolo XII pasiėmė apie 40 kg. iš mėnulio įvairios medžiagos tyrimams. Dar apsuko aplink mėnulį, padarė daugybę nuotraukų ir pramatė vietą naujam kosmoorlaiviui Apolo XIII, kuris sekančiais metais kovo mėnesį vėl skris trečiai mėnulio kelionei. Astronautai sugrįšta šį pirmadienį — lapkričio 24 d. po 10 dienų kelionės ir pasiliks uždaryti Houston kosmoareodrome iki gruodžio 10 d.

• **Helsinki mieste Suomijoj,** susitiko Rusijos ir Amerikos specialūs delegatai slaptom derybom dėl atominių ginklų. Norima susitarti nevartoti atominių ginklų, ypatingai masinių žmonių žudynių su atominėmis bombomis. Derybos yra visiškai slaptos.

• **Rusai perspėja amerikonus.** Rusų užsienių reikalų ministras Podgornyj priėmime padarytame Turkijos prezidentui Sunay, pareiškė, jei amerikonai neatitrauksią kariuomenės iš Vietnamo, tai karas gali išsiplėsti ir kituose kraštuose. Atsieit amerikonai atsakomingi už taiką ar karą, tai tuo tarpu rusai vaidina "taikintojo" arba lapės rolę, pasidalinti grobiu iš abiejų pusių.

AUSTRALIJOS VYRIAUSYBĖ NEPRIPAŽĮSTA LIETUVOS ĮJUNGIMO Į SOVIETŲ SĄJUNGĄ

Baltiečių Taryba Australijoj gavo laišką iš Australijos užsienių reikalų ministerijos — atsakymą į pasiteiravimą dėl Australijos vyriausybės laikysenos Baltijos Valstybių klausimu. Laiškas adresuotas Baltiečių Tarybos pirmininkui, rašytas rugsėjo 16 d. ir pasirašytas Allen Fairhall, einančio užsienio reikalų ministro pareigas. Laiško toks turinys:

"Užsienių reikalų ministrui esant išvykusiam į užjūrius, rašau Jums dėkodamas už Jūsų rugpiūčio 31 dienos laišką, kuriame teiraujatės ar buvo Estijos, Latvijos ir Lietuvos inkorporacijos į URSS pripažinimo klausimas iškeltas diskusijose tarp Australijos ir USSR vyriausybių, kurias p. Freth (užsienių reik. ministras E.) minėjo savo pareiškime parlamente rugpiūčio 14-tąją.

Man malonu patvirtinti, kad šis dalykas nebuvo iškeltas p. Freth minėtose diskusijose, ir užtikrinti Jus, kad Australijos vyriausybė nepripažįsta Estijos, Latvijos ir Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą teisinio galiojimo. Kaip tik p. Freth visai neseniai turėjo progos viešai patvirtinti tą vyriausybės poziciją šiuo reikalu, 1969 m. rugsėjo 9 dieną atsakydamas į p. Haydeno paklausimą Atstovų Rūmuose. Atsakydamas p. Haydenui, p. Freth irgi nurodė, kad Australija niekad nėra atšaukusi pripažinimo Estijos, Latvijos ir Lietuvos vyriausybių, kurios USSR invazijos ir tų valstybių okupacijos 1940 metais, buvo priverstos pasitraukti į egzilę".

• **Prez. J. C. Ongania pas Stroesnerį.** Argentinos prez. Carlos Ongania su Ponia praeitą savaitę buvo nuvykęs į Paragvajaus sostinę - Asuncion pasitarti su Paragvajaus prezidentu Alfredo Stroesner dėl bendros laikysenos prekyboje, bei vandens — upių reguliavimo Argentinos - Urugvajaus pasienyje. Buvo pasirašyta sutartis bendrai spręsti šias problemas.

• **Joseph Patrick Kennedy,** 81 m. amž. mirė Hyannis Port, Massachussets Š. Amerikoje. Kennedy buvo skaitlingos šeimos tėvas, jo du sūnus buvo senatoriai ir vienas prezidentas. Prezidentas ir vienas senatorius buvo nužudyti politiniais sumetimais. Kennedžiai yra katalikai ir labai žymi Š. Amerikos giminė.

Mes lietuviai sudarome vieną imigrantų šeimos dalį. Imigrantai yra susiorganizavę ir kasmet švenčia savo metinę šventę. Šiemet

IMIGRANTŲ METINĖ ŠVENTĖ

įvyks 30 d. (sekmadienį) su šia programa:

17.30 val. nuo Brasil y Paseo Colon (Boca) eisena su vėliavoms.
18.00 val. iškilmingos mišios Imigrantų šventovėj.
19.00 val. Meno vakaras su tautiniais šokiais. (Iš lietuvių pasirodys mūsų "Atžalynas"). Visi lietuviai kviečiami atvykti.

Šventės rengimo komisija.

Lapkričio 29 d. 21 val. Dr. V. Kudirkos rūmų patalpose, Av. S. Martin 3175, Lanus, SLA Pirmas Skyrius rengia

NAKTINĮ ASADO (asado nocturno)

Programoje dainos, kurias atlieka Robertas Pocius ir Eduardas Jurkevičius su gitarų palyda. Šokiai grojant orkestrui MEGATONES. Rengėjai prašo įsigyti bilietus iš anksto arba užsakyti telefonais: L. Stankevičius 241-0933, J. Simanauskas 241-7942 ir J. Rudėnas 69-7532.

Visi maloniai yra laukiami šiame parengime.

SLA Pirmo sk. Valdyba.

BIRUTĖS Draugijos NUOSAVŲ NAMŲ ŠVENTINIMO IŠKILMĖS

šių metų gruodžio mėn. 7 d. c. Jorge 330, Adrogue

1) 11 val. pamaldos giedant "Aušros" chorui Temperley koplyčioje;
2) 12 val. iškilmingi pietūs su įvairia programa;
3) Šokiai prie geros muzikos.

Bilieto kaina $ 1.000. Visi maloniai yra kviečiama atsilankyti.

Rengimo Komisija.

Palydėjus į amžino poilsio vietą a. a. MARCELĘ ROMEIKIENĘ, jos sūnui Adolfui, Atžalyno tėvų komiteto nariui - veikėjui ir visai jo šeimai reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Ansamblis "Atžalynas".

Atžalyno tėvų komiteto darbuotoją, Adolfą Romeiko, jo Mamytei mirus, reiškiame gilią užuojautą.

Albertas ir Vanda Ropieniai.

Mano mirusios žmonos Marijos seseriai MARCELEI ŠPOKAITEI ROMEIKIENEI mirus, jos sūnus Petrą ir Adolfą su šeima nuoširdžiai užjaučiu.

Isidorius Grinevičius.

PASINAUDOKITE ATOSTOGOMIS

Sveikatai išsaugoti yra visiems reikalingas poilsis. Villa del Dique yra lietuvių kolonija ir daugelio pamėgtas kurortinis miestelis Kordobos kalnuose, šalia gražaus ežero. Jau baigiama įrengti didelis maudymosi baseinas. Čia ištisų metų oras yra tinkamas atostogoms. Prie Šv. Kazimiero koplyčios yra atnaujintas, patogus, su keliom virtuvėm, poilsio namas šeimoms. Iš Bs. Aires yra tiesioginis susisiekimas omnibusais: "Colta", "Valle de Calamuchita" ir "Chevallier". Norintieji ten važiuoti nedelsiant tesusitaria dėl laiko ir kitų sąlygų šiuo adresu: kun. V. Šimanskis, Casa San Casimiro, Villa del Dique, Pcia. Cordoba.

LIETUVIAI PASAULYJE

• **Sol. Dalios Kučėnienės - Noreikaitės** lietuvių dainų ir operų rečitalis įvyko Jaunimo Centro Čikagoje spalio m. 4 d.

• **"Lietuviai legionieriai Vietname"** tokiu vardu Bronius Vrublevičius, dabar savo pavardę sutrumpinęs į Vytis, išleido atsiminimų knygą. Šio autoriaus pranešimu, po karo net 450 lietuvių buvo įstoję į legioną (prancūzų). Jie neieškojo nuotykių, bet gelbėjosi nuo bado ir sovietų.

• **Kun. Donatas Slapšys,** jėzuitas darbuojasi kaip misijonierius Indijoje, Kurduvadi vietovėje.

• **Skulptorės Aleksandros Košubienės** marmorinė mozaika įmūryta Californijos banko pastate San Francisco mieste.

• **Stasys Motuzas,** jau 18 metų gyvena senelių prieglaudoje Vechtoje, Vokietijoje su būreliu kitų vyresnio amžiaus lietuvių, dėl įvairių priežaščių negalėjusių išvykti į užjūrį. Jis užsiima medžio drožinių kūryba. Vienas iš jo drožinių yra jau plačiai pagarsėjęs. Tai lietuviškas kryžius su koplytėle aptvertas tvorele, ir tame aptvertame darželyje žmogus, palinkęs po kitokiu kryžium, sudarytu iš rąsto su penkiakampe žvaigžde viršūnėje ir skersiniu iš kūjo su piautuvu — vergaujančios Lietuvos simbolis. Šio kryžiaus nuotrauka jau spausdinta keliuose vokiečių laikraščiuose ir žurnaluose ir viename tarptautiniame leidinyje. Nežiūrint savo labai kuklių pajamų, St. Motuzas paaukojo Tautos Fondui 125 dolerius. Atsižvelgiant į jo pajamas, jis buvo pakeltas į Garbės Rėmėjus.

• **Lietuviškas solidarumas.** Nesenai Adelaideje (Australijoj), mirė dailininkė G. Firinauskienė, palikusi be globos dvi besimokančias dukreles ir senatvės prislėgtą motiną. Adelaidės lietuviai tuoj suorganizavo komitetą, kuris pasirūpino laidotuvėmis ir renka aukas ir visokioriopai padeda ir globoja palikusią šeimą. Tai yra lietuviško solidarumo pavyzdys.

• **Nuo spalio 1 d. vėl reguliariai perduodamos programos lietuvių** kalba į Lietuvą iš Madrido. Kiekvieną vakarą 8.30 val. (Lietuvoje dabar veikiančiu Maskvos laiku programa girdima nuo 10.30 val. iki 10.45 val. vakaro). Bangos ilgis 32.04 mtr. Ta pati programa kartojama kitą dieną 9.30 val. Madrido laiku iš ryto ir 3 val. pp. Šie kartojimai perduodami 32,04 metrų ilgio banga. Jos turiniu ir lėšomis rūpinasi Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas.

• **Čikagos lietuviai** šiam sezonui pasirinko naują operą — tai Verdi **"Likimo Galia"** (La Forza del Destino). Čikagos liet. opera, pradėjo daugiau kaip prieš 10 metų pirmuosius žingsnius su G. Verdi "Rigoletto" spektakliu. Praeitame sezone buvo pastatyta lietuviška opera "Dana" muzika Gaidelio. Operą diriguos Vytautas Marijošius, dailininkas Jurgis Daugvila režisorius P. Mažeika. Per tą laikotarpį Čikagos lietuvių operas aplankė 60.000 klausytojų. Čikagiečiai turi pajėgius solistus ir pasišventusį bei drausmingą chorą. Lietuviai myli savo operos pastatymus ir juos gausiai remia.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

• **Kupiškėnų vyresniosios** kartos ansamblis jau 154-tą kartą suvaidino **"Senovines kupiškėnų vestuves"**. Su šiuo dalyku senieji kupiškėnai yra aplankę daug Lietuvos miestų ir kaimų, nors gastrolės pensininkų amžiaus ansamblio aktoriams ir aktorėms nėra lengva našta. Ryžto ir jėgų jiems teikia pagarbos verta meilė savo krašto papročiams.

• **Vištyčio akmuo tūnąs** prie buv. Lietuvos — Vokietijos sienos tebėra išlikęs ir saugomas kaip gamtos paminklas. Jo ilgis — 8 m., plotis — 5 m., o aukščio niekas negalėjo nustatyti. Tačiau prieš porą metų tiesiant kelią į Vištytį, buvo atkasta žemėje esanti akmens dalis ir išmatuota. Jo aukštis siekia daugiau kaip 4 metrai. Kelias išvestas vos tik keli metrai nuo paminklinio akmens ir dar aukštokai iškeltas. Visa tai sumenkino apylinkės "akmenų karaliaus" didingumą.

• Jau ruošiasi ir Lietuvoj 1970 metų sausio 15-sios gyventojų surašymui. Surašinėtojus ir jų instruktorius - kontrolierius kvies įstaigų bei įmonių pareigūnus, mokytojus, studentus ir vyresniųjų kursų technikumų mokinius (gimnazistų nelies). Surašinėtojai bus atleisti nuo darbo 17-19 dienų, o instruktoriai - kontrolieriai 27 - 29 dienas ir surašymo skyrių vedėjai net 56 dienas. Jiems bus paliktas jų normalus atlyginimas, o studentams bei technikumų moksleiviams — jų stipendija. Šiems bus dar ir kiek papildomo atlyginimo pridėta.

Vyriausia surašymo vadovybė ir priežiūra, žinoma, yra Statistikos valdyba Maskvoje, o Lietuvoj — tos valdybos padalinys Vilniuje, kur viršininkas yra Dubasovas.

• **Dionizo Poškos** "Mužiką Žemaičių ir Lietuvos" į sorbų kalbą išvertė rašytojas Fridas Metskas. Sorbai yra slavams priklausanti tauta, gyvenanti Rytų Vokietijoj.

PIRMIEJI LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS KARIUNAI ŽUVĘ KOVOJ UŽ LAISVĘ

Karin. A. Juozavičius.

Karys - Povilas Lukšys.

• **Giedrė Kaukaitė** daug žadantis sopranas, Vilniaus operos teatro pajėga studijuoja meną Italijoje. Ji yra priimta į aukščiausią dainavimo meno viršūnę — Milano La Scala operą, kur ji praeitais metais dalyvavo penkiuose koncertuose. La Scalos dėka į meninių laimėjimų aukštumas dabar kopia bosas - baritonas Vaclovas Daunoras ir tenoras Virgilijus Noreika.

• **Lietuvoje šiuo metu veikia 60 vaikų muzikos** mokyklų. Tai didelis skaičius leidžiąs pasididžiuoti, kad Lietuvoje niekad taip plačiai nebuvo mokoma muzikos... Bet muzikas J. Švedas kultūrininkų suvažiavime tvirtino, kad tos vaikų muzikos mokyklos nesugeba vaikų išmokyti muzikos, tiek kad jie galėtų įstoti į aukštesnes muzikos mokyklas. Be to jose blogai dėstomi bendrojo lavinimosi dalykai dėlto tėvai nenori į tokias mokyklas vaikų iš viso leisti. Rezultate: "respublikoje labai trūksta muzikantų".

• **Pirmasis lietuviškas knygynas** Kaune buvo įsteigtas 1905 m. Ateinančiais metais sueis 65 metai. Jį įsteigė Juozas Naujalis, Rotušės aikštėje. 1944 m. buvusio knygyno patalpos buvo sudegintos.

• **Dabartinėje Lietuvoje** yra 195 parkai. Tai beveik išimtinai senos dvarvietės. Daugelis kitų dvarų sodybų panaikintos ar yra sunykusios. Jų vietoje įkurti maskoliški dvarai — sovchozai ar kolchozai.

• **Iš Vilniaus į Maskvą** pasiųsta delegacija Lenino 100 metų gimimo sukakčiai paminėti.

IŠ MŪSŲ ORGANIZACIJŲ VEIKLOS

"Atžalynas" Atšventė Penkių Metų Sukaktį

Mažųjų ansamblis "Atžalynas", įsikūręs prieš penkerius metus iš mažų "pipiriukų", šiandieną jau gali pasidžiaugti kaip gerai išdresiruotas, kompaktiškas ir gerai susišokęs ansamblis. Pirmieji mažieji per tuos penkerius metus, atrodo, jau gerai paūgėjo ir gali mūsų tautinius šokius ištisai be klaidų ir gražiai sušokti. Bet kas labai maloniai nuteikia žiūrovą, tai kad šalia paauglių ir vėl maišosi nemažas "pipirų" būrys, kurie taip pat pasirodė scenoje su "ką jie gali", taip kad šio ansamblio gyvenimas ir veikimas, jei tik yra prieauglio, užtikrintas ilgiems metams. Reikia nuoširdžiai sveikinti tėvus, kurie leidžia savo vaikus jau nuo 3 - 4 metų amžiaus į šį ansamblį ir reikia sveikinti ansamblio vadovus ir mokytojus, kurie turi kantrybės ir laiko išmokinti juos tų pačių šokių, kuriuos šoka didesnieji ir reikia pasakyti, kad sušoko jie, turint galvoje jų amžių, labai gerai.

Vakaras prasidėjo šio ansamblio vadovo stud. Hektoro Levanavičiaus žodžiu. Po to sekė vaidinimas "Pelenė", visiems vaikams labai gerai žinoma pasaka. Režisorius dėl lietuvių kalbos sunkumo, matyt, vengė ilgų dialogų, veikale buvo daugiau šokama ir mažai kalbama. Svarbiausią Pelenės rolę atliko D. Runimaitė, neturėjusi problemos su lietuvių kalba. Jos seserų ir motinos rolėse pasirodė Mikučionytė, Ropieniūtė ir Balsytė, gerąją feją vaidino Krivickaitė, karalaitį Fern. Cousillas, karalių — Norbertas Cousillas. Gražios buvo karaliaus rūmų baliaus scenos, kur pasirodė visas Atžalynas sušokdamas Jonkelį, Šustą, Rugučius, Malūną ir Sadutę. Akordeonu lydėjo J. Romeiko, vienas iš pirmųjų šio ansamblio narių jau spėjęs jame gerokai "išsitiesti". Šviesos buvo geros, dekoracijos atitiko veikalo dvasiai.

Programai pasibaigus, visam ansambliui esant scenoje, tėvų komiteto pirm. p. J. Cousillas tarė padėkos žodį pakviesdamas į sceną "Atžalyno" vadovus stud. H. Levanavičių, stud. M. Rukšėnaitę ir stud. A. Deveikytę, kuriems kaipo padėką už darbą ir prisimenant penkių metų sukaktį buvo dovanotos atmintinės auksinės plaketės. Su gėlių puokšte sveikino naujai susikūrusio "Ateities" ansamblio delegacija ir vienas iš tėvų p. Mikučionis.

Sveikinimams pasibaigus prasidėjo vaišės aptarnaujant vienos konfiterijos kelneriams. Svečių buvo pilni stalai, daugiausia tai jaunos šeimos su savo prieaugliu, kurių klegesio netruko salėje.

Ši šventė buvo tai priaugančio jaunimo šventė. Netrukus pasirodė atžalyniečiai persirengę jau savo baliaus drabužiais. Kiekviena mamytė pasistengė šiai dienai pasiuti po gražią suknelę, tat džiaugsmas žerėjo panelių tarp 4 ir 12 metų amž. veiduose, užsidėjus naują ką tik iš adatos išėjusią suknelę. Po to sekė šokis su tėveliais. Geram orkestrui grojant, dukros šoko su tėvais, o sūnūs su mamytėm. Blogiau buvo tėvui, kuris turėjo dvi dukras — sunku pasidalinti... Galiausiai maloni staigmena — scenoje pasirodė pačių atžalyniečių sudarytas orkestras.

* * *

Padėka

"Atžalynui" ir atžalyniečių tėvų komitetui už dovanotas mums atmintines plaketes, švenčiant "Atžalyno" penkių metų sukaktį, nuoširdžiai dėkojame.

M. Rukšėnaitė, A. Deveikytė
ir H. Levanavičius.

* * *

ALOS Tarybos Posėdis

Pagal eilę, lapkričio mėn. posėdis vyko SLA rūmuose, šio mėn. 14 d. pirmininkaujant Tarybos pirm. A. Mičiūdui ir sekretoriaujant sekr. p. L. Sruogai. Svarstant praeito posėdžio nutarimus, buvo ilgiau sustota ties LA PRENSA ir LA NACION laikraščių vizitu, kurie buvo padaryti ALOS Tarybos jų 100 metų sukaktyje. Šio atsilankymo proga, lietuvių vardas plačiai nuskambėjo spaudoje. Šio vizito pasisekimu ir jo tinkamu suorganizavimu, pasirūpino pirm. A. Mičiūdas, už tai susirinkusieji posėdyje jam nuoširdžiai padėkojo.

Vasario 16 d. minėjimas įvyks šeštadienį vasario 14 d. 1970 m. Dr. V. Kudirkos rūmuose, Lanus. Šventei organizuoti išrinkta komisija, į kurią įeina visų lietuviškų organizacijų atstovai. Pirmas tos komisijos posėdis įvyko lapkričio 21 d. 20 val. SLA rūmuose.

Senelių Namų reikalu kalbėjo p. V. Grigaitis ir Jul. Mičiūdas.

Kadangi lapkričio mėn. yra daug parengimų, tat kertinio akmens šventinimą nutarta padaryti gruodžio 14 dieną.

Einamuose reikaluose buvo iškeltas cedulų reikalas t. y. įrašant lietuvius dokumentuose Sov. Rusijos piliečiais, dėl ko jau yra įvykę daug nemalonių nesusipratimų policijos įstaigose. Nutarta parašyti tuo reikalu prašymą valstybės prezidentui ir Vidaus Reikalų ministeriui, o tų prašymų kopijas pasiųsti didesniųjų laikraščių redakcijoms. Po ilgesnės kelionės po Europą, posėdyje dalyvavo kun. A. Steigvilas, kuris buvo pasveikintas ir paprašytas papasakoti šį tą iš kelionės. Kun. Steigvilas trumpai referavo apie vasario 16 gimnaziją, Europos lietuvius bei jų veiklą, naująjį Europos lietuvių ganytoją vysk. A. Deksnį apie Madride veikiančią lietuvišką radio valandėlę ir tt. Sekantis posėdis gruodžio 12 d. L. Centro patalpose.

* * *

Dr. V. Kudirkos Minėjimas SLA Patalpose

Šio mėnesio 16 d. SLA Centro Valdybos rūpesčiu buvo suruoštas dr. Vinco Kudirkos minėjimas jo 70 metų mirties sukakčiai prisiminti. Susirinkimas įvyko aukštutiniame SLA dr. Vinco Kudirkos vardo rūmų aukšte, kur pirmoje eilėje buvo pakviestas Susivienijimo garbės narys p. A. Jakubauskas atidengti sienoje įmūrytą atmintinę bronzinę lentą tai reikšmingai sukakčiai atžymėti. Po to buvo pakviestas A. L. Balso redaktorius p. K. Norkus tarti ta proga atitinkamą žodį. Savo paskaitoje p. Norkus kalbėjo apie Kudirkos gyvenimą ir apie jį kaip rašytoją. Po to sekė "Laiko" atstovės O. Kairelienės žodis, kurį kalbėjo apie dr. Kudirką, kaip Lietuvos laisvės žadintoją. Paskutiniuoju kalbėtoju buvo ALOS Tarybos pirmininkas p. A. Mičiūdas, kuris pabrėždamas, kad kiekviena tauta turi savo didvyrių ir juos gerbia ir mini ir pareiškė pasitenkinimą ir dėkingumą, kad ir SLA surucšė šį paminėjimą tam užsipelnusiam tautos vyrui, kurio vardu pavadinta ši seniausia Argentinoje organizacija. Susirinkimą trumpu žodžiu uždarė Susivienijimo pirm. p. L. Stankevičius. Programai vadovavo p. I. Simanauskienė. Minėjimui pasibaigus visi svečiai buvo pavaišinti su "vino de honor". Gaila, kad minėjime buvo labai mažai žmonių. Nenoromis prisimena, kad minint dr. V. Kudirkos 100 metų gimimo sukaktį, 1958 m., žmonių buvo tiek susirinkę, kad didžioji Susivienijimo salė ju nesutalpino. Ar gi mes taip pasikeitėm per tuos 10 metų?

* * *

• **Gyvojo Rožančiaus** bei Labdaros Draugijos 16.11.69. minėdamos savo metines, suruošė vaišes - arbatėlę, Lietuvių salėje. Vaišių metu kalbėjo br. P. Gudelevičius nušviesdamas kai kuriuos svarbius momentus, o kun., Augustinas Steigvilas papasakojo savo kelionės įspūdžius po Europą.

MOTERIS IR GYVENIMAS

AR MOTERIS TIKRAI NORI PABĖGTI?

Stasė Prapuolenytė - Bunker

Laikas nuo laiko tenka skaityti straipsnių lietuviškoje spaudoje, apgailestaujančių moters tendenciją eiti iš namų į viešumą. Tebūna leista ir moteriai pasisakyti šituo, ją liečiančiu, klausimu.

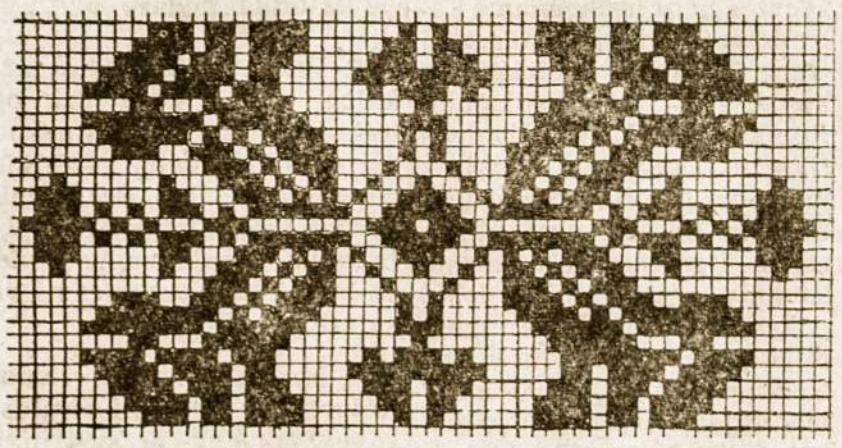

Stilizuotos lietuviškos tulpės tinka įvairiems rankdarbiams, taut. kostiumams ir tt.

Apgailestavimas šių dienų "moters pabėgimo" nėra naujas reiškinys. Atrodo, kad moters aspiracijos į nepriklausomą, savarankišką galvojimą ir veikimą sudarė vyrui keblumų nuo senų senovės, nuo patriarchų ligi mūsų laikų.

Izraelio moterys itin pasižymėjo savo individualumu ir savarankiškumu. Jos žinojo žodį ir niekuomet nesibaimino jo vartoti. Nieko antraeilio negalima rasti Sename Testamente apie moterį, ar ji būtų ištekėjusi ar mergaitė. Amžių bėgyje moters problema atsirado vis kitokioje plotmėje.

Tamsiuose amžiuose ir tamsiose tautose žmogus dažnai buvo paniekintas ir degraduotas, ypačiai silpnas ir beginklis. Šitas moterį, gal būt, lietė didesniame laipsnyje, negu vyrą. Įvairiose tautose buvo vartojamos įvairios praktikos pajungti moterį ir ją naudoti, kaip daiktą. Jos interesų nesaugojo jokie įstatymai. Ji vaikščiojo vyro šešėlyje. Ji galėjo būti išmetama lauk, užrakinama, sudeginama ant laužo. Šitos nėra senovinės praktikos — kai kuriose vietovėse jos siekia mūsų šimtmetį, kuriame ir vyko daug opozicijos sukėlusi moterų emancipacija.

KRENTA UŽRAKTAI IR GRANDINĖS NUO MOTERŲ

Mitai miršta pamažu; iš lėto mirė įsisenėję papročiai, viena po kitos krito nuo moters ją apraišiojusios grandinės. Buvo daug opozicijos ir karštų argumentų. Buvo tvirtinama, kad išleista iš po užrakto moteris neteksianti savo "mistikos" (ką tai reikštų?) savo "moteriškumo". Buvo baiminamasi, kad atsipalaidavusi nuo prietarų ir vergiškumo įpročių moteris nustos patrauklumo vyrui, pridedant, kad, žinoma, moteris nėra daugiau vien tik vyro tarnaitė.

Tarnavimas tačiau moters nebaimina. Ji labai gerai žino, kad tarnavimas yra neatskiriama gyvenimo dalis — mes visi vieni kitų tarnais esame. Jos problema yra kur kas subtilesnė, gilesnė, esminė. Ir šiandien ir dabar, vyrai, rašantys ar kalbantys moters kūną ir sielą liečiančiais, jai gyvybiniais klausimais, elgiasi taip, lyg moteris būtų vaikas, nesuprantąs suaugusiųjų kalbos, arba, lyg jos nebūtų kambaryje (Abraomo Sara tenais buvo), arba, taip it jinai būtų kačiukas — neprotinga būtybė. Šitoks moters traktavimas, ir niekas kitas, nustumia moterį į antrinio žmogaus rolę. Giriama, liaupsinama mergystė ar motinystė, bet išstumiama viena ir kita už durų, kad jos nei negirdėtų, kas jų adresu yra tariama ar svarstoma. Nė sename, nė naujame Testamente šitam nerandame precedento.

AR MOTERIS YRA AUKA?

Kur dar mažiau subtilumo — tiesiai pasisakoma, kad moteris yra auka, nes jos motina ir senelė buvusios aukomis. Jos gimdė be skaičiaus, marino, liego, laidojo, anksti mirė. Jūs būkite aukos... Kas yra atsitikę su žmogaus meile žmogui? Kuo turi būti tapęs žmogus, kuris reikalauja iš kito, to ko pats nė iš tolo nenorėtų patirti. Būkite aukos — kaip tos, kurias gyvas palaidodavome senovinių pilių pamatuose. Be rašto, be teisės, be balso.

Šių dienų reiškiniai yra vakarykščių reiškinių išdava. Moteris nepabėgo — jinai tiktai atsigrįžo prigimta teise priklausė — savo žmogiškumo. Dabar jinai, kaip senovės žydė, yra pažinusi ir žodį ir raštą. Kas jai pasakys, kas jai įsakys, kur ir kokia auka jinai turi praturtinti žmogiškąją buitį. Jos kūnas yra duotas jai ir jos siela yra betarpiškai sukurta. Iš kur tad galvojimas, kad jinai nėra atsakinga gyvybiniuose sprendimuose?

MOTERS BUITIS KINTA

Kitas argumentas, kad moteris ne visuomet geram išnaudoja savo, palyginti trumpu laiku įgytą laisvę. Bet ir demokratinė laisvė yra labai subtili, daugialypė. Aš nemanau, kad dauguma gyventojų sugeba demokratinę laisvę pilnai ir gerai išnaudoti. Laisvė — dviašmenis kardas — geram ir piktam. Kaltinti vien moterį dėl kylančių šeimose, visuomenėje negerovių yra naivu, vienpusiška. Ji, kaip žmogus, nedaugiau atsakinga už viską kaip ir vyras.

Geram ir blogam — moteris yra ant viešo kelio ir žengia juo. Dar tiktai pradžia. Dar daug reikia nueiti. Tačiau žingsnis po žingsnio jos buitis kinta. Moteris nėra užrakinta stagnacijoje, nėra palikta nežinojime. Ji yra viešumoje — geram ar blogam. Vyras šitą situaciją priima. Retas tiktai aimanuoja, kad turi pagreitinti žingsnį, kad pats neatsiliktų. Tačiau vienas ir kitas supranta, kad tuščios pastangos būtų mėginti ir vėl pakišti moterį "po ragaže" ir atsukti laikrodį Vakarų pasaulyje.

Šita proga reikėtų prisiminti, kad beveik nėra buvę tokio absurdo, kuris nebūtų kieno nors ginamas "ligi grabo lentos", kaip absoliuti, nepamainoma tiesa. Savu laiku buvo tvirtinta įvairių valdžioje esančių asmenų, kad atėmus teises žydams, negrams, kunigams ar moterims, visos negerovės būtų buvusios išpręstos. Tačiau tenka abejoti ar visa tai ką nors būtų padėję. Tokia yra žmogiškosios situacijos prigimtis, kad, išsprendus vieną, tuojaus kyla visa eilė naujų, nenumatytų problemų.

"Draugas".

Vasario 16-tos gimnazijos rūmai su bokštu.

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

PO VAKARŲ VOKIETIJOS PADANGĖ PAKELIUI Į VASARIO 16-tos GIMNAZIJĄ

Gražus spalio mėnesio dangus rodė mums kelią per Bavarijos apylinkes, kai ankstyvą rytą su prelatu Dr. Jonu Aviža vykome vis labiau į pietus per Švabijos Alpes, nudažytas rudens pasakiškomis spalvomis. Laike kelionės išsikalbėjome apie lietuvių veiklą Vakarų Vokietijoje. Pagal prelatą dabar Vokietijoje esą apie 8000 lietuvių, kurių pusė katalikų. Iš viso Vak. Vokietijoje dirba apie dešimt kunigų lietuvių pastoracijoje, o kiti trylika įsijungė pas vokiečius.

Važiavome visą laiką gražu greitkeliu arba autostrada pro žymius miestus kaip Stuttgartą, Heidelbergą, Mannheimą, kol pagaliau atvykome į Huettenfeldą, kur randasi vienintėlė lietuviška gimnazija Vak. pasaulyje. Huettenfeldo kaimą pažinojau prieš 16 metų, kai man teko dalyvauti Vasario 16 gimnazijos namų pirkime. Atsimenu tuomet buvo tikras kaimas, kuriame išsiskyrė tiktai viena Renhofo pilis, kuri anuomet ir buvo nupirkta dėl Vasario 16-tos gimnazijos.

LIEUVIŠKOS KULTŪROS ŽIDINYJE

O dabar jau visai pasikeitę, kaimas išaugo jau į miestelį su viešbučiais ir dar auga nauji namai o pati gimnazija įgavo visai naują veidą. Šalia senos pilies yra pastatyta moderniška trijų aukštų gimnazija, kurioje dabar mokinasi virš 80 lietuvių vaikų. Gimnazijon veda gražūs aukšti laiptai. Viduje erdvios ir modernios klasės. Atskirai mokytojų kabinetas. Gi apačioje graži ir jauki valgykla mokiniams ir mokytojams. Be to viename šone randasi direktoriaus ir kaikurių mokytojų bei kapeliono kambariai.

Sutinku ir gimnazijos direktorių poną Vincą Natkevičių, savo bendrą mokslų draugą, kuris energingai jau treti metai kaip vadovauja gimnazijai. Sutikau ir kitus senus pažįstamus draugus: kun. J. Dėdiną, kuris šalia religijos dar dėsto fiziką, bei matematiką ir be to nufotografuoja visus įvykius. Kapeliono pareigas čia eina kun. St. Šileika, salezietis, su kuriuo teko dar Italijoje susitikti.

NAUJO VYSKUPO IŠKILMINGAS SUTIKIMAS

Besikalbant su naujais pažįstamais, štai jau atėjo pranešimas, kad visi rinktumės į senos pilies salioną, kur tuojau prasidėjo naujo vyskupo Antano Deksnio priėmimas.

Pasveikinimo žodį tarė gimnazijos direktorius V. Natkevičius. Po to sekė meninė dalis: jaunieji šokėjai sušoko Kalvelį ir Suktinį, vyresnios mergaitės — K. Puorinę, o R. Kinaitė ir A. Vilčinskaitė padeklamavo po eilėraštį. Toliau gimnazijos choras, pono Motgabio vadovaujamas, sudainavo: "Kur giria žaluoja", "Pirmyn į kovą" ir "Kur bėga Šešupė".

Vokietijos kunigų vardu naują vyskupą pasveikino prel. Jonas Aviža, o evangelikų vardu kun. J. Urdzė linkėdamas naujam vyskupui ieškoti vienybės tarp evangelikų ir katalikų. Toliau katalikų vardu sveikino Dr. J. Norkaitis, Vokietijos lietuvių Bendrės pirmin. J. Valiūnas, evangelikų jaunimo ratelio vadovas Fr. Skėrys ir "Romuvos" rajono vardu mok. S. Antanaitis. Visi kalbėtojai linkėjo naujam ganytojui daug sekmės.

Vysk. Ant. Deksnys atsakydamas į sveikintojų linkėjimus, pareiškė, kad jis jau prieš 30 metų, dar Lietuvoje, kartu su evangelikų pastorium važiuodavęs viename vežime dėstyti religijos, kad dirbęs su ateitininkais ir skautais ir ragino jaunuolius įsijungti į organizacijas, per kurias daug ko galima išmokti. Paminėjo, kad jis vyskupiška lazda naudosis tik simboliškai, atsieit, tėviškai vadovaus lietuviams.

Vakare po vaišių, vysk. A. Deksnys turėjo atskirą pasitarimą su Vokietijos kunigais, kurių iš viso buvo 12. Buvo svarstoma, kada suruošti studijų savaitę pirma kunigams, paskui kartu su pasauliečiais ir kiti pastoraciniai klausimai.

IŠKILMINGOS PAMALDOS IR DIRMAVONĖ

Spalio 26 d. Kristaus Karaliaus šventėje naujas vysk. A. Deksnys kartu su 12 lietuvių kunigų laikė iškilmingas mišias, kurių metu suteikė sutvirtinimo sakramentą 30 mokinių. Laike mišių giedojo gimnazijos choras vad. muzikui p. Motgabiui.

Ta proga buvo atvykę lietuvių iš įvairių vietovių, kad pamatyti naują vyskupą ir pasveikinti. Laike pamaldų vyskupas ragino tėvus, kad auklėtų vaikus lietuviškoje ir katališkoje dvasioje. Pamaldoms pasibaigus įvyko iškilmingi pietūs kartu su visais gimnazijos mokiniais ir mokytojais bei svečiais.

POKALBIS SU DIREKTORIUMI

Pavakaryje teko užsukti pas patį direktorių ir daugiau išsikalbėti. Iš pokalbio sužinojau, kad šią vienintėlę gimnaziją labai remia vietinė vokiečių valdžia, duodama mokytojams algas ir pastatydama ši modernų gimnazijos pastatą. Tiesa, prie šios gimnazijos išlaikymo labai daug prisideda ir viso pasaulio lietuviai, ypatingai Š. Amerikos, kurie kun. Sugintos iniciatyva yra suorganizuoti į rėmėjų ratelius.

Gimnazijos bendrabutis randasi senos pilies talpose. Neseniai buvo atnaujintas. Gimnazijos vadovybė norėtų statyti naują bendrabutį, bet vokiečių vyriausybė reikalauja, kad gimnazija turėtų mažiausiai 100 mokinių. Taigi problema yra pačiuose mokiniuose, arba geriau sakant lietuvių šeimose, kurios savo vaikus dažnai leidžia į vokiečių gimnaziją.

Tačiau reikia manyti, kad gimnazija dar galės išsilaikyti kurį laiką, nes atsiranda naujų ateivių iš Lietuvos, kurie domisi šia gimnazija ir leidžia jon savo vaikus. Toji gimnazija per 20 metų yra išleidusi visą eilę lietuvių abiturientų, kurie vėliau baigė aukštąjį mokslą ir dabar dirba kaip intelektualai. Vienas kitas iš jų jau mokytojauja toje pačioje gimnazijoje.

Gimnazijai reiktų naujų mokytojų pavyzdžiui angų kalbai, matematikai, bet sunku jų gauti, nes vokiečiai pratę gauti geresnes algas nenori dirbti, o lietuvių mokytojų skaičius vis mažėja. Šioje gimnazijoje nuo trečios klasės viskas yra dėstoma lietuvių kalboje. Taigi šioje gimnazijoje mokiniai išmoksta labai gerai lietuviškai kalbėti ir rašyti, ir pamėgsta lietuvių meną ir jos folklorą.

Be to gimnazijos tautinių šokių grupė dažnai yra kviečiama vokiečių pasirodyti per televiziją, per meno vakarus. Tarptautinėje šokių šventėje Vasario 16-tos šokėjai laimėjo antrą vietą. Juos labai puikiai šokti mokina mok. Tamošaitienė, kuri ankščiau dirbo Kauno teatre. Tai didelė garbė visiems lietuviams, kad vaikai po Vokietiją garsina lietuvių vardą lietuviško folkloro menu.

kun. Augustinas.

(Sekančiame numeryje bus apie Paryžiaus lietuvius).

SEKMADIENIO RIMČIAI

Dr. J. Vaišnora, MIC.

NEIŠBRAUKTAS NE VIENAS ŠVENTASIS

(tęsinys iš praėjusio nr.)

5. Šventųjų aktualumas. Išskyrus Kristaus ir Marijos gyvenimo paslaptis, krikščionių pamaldumas į tą ar kitą šventąjį nevisada buvo vienodas. Buvo laikas, kada vienas ar kitas šventasis buvo labai populiarus, gerbiamas, bet po kiek laiko liko veik pamirštas. Pvz. iš istorinių šaltinių žinoma, kad dviejų Rytų gydytojų Kosmo ir Damijono bazilika Romoje buvo labai gausiai maldininkų lankoma. Ten gabendavo iš visur ligonius, kaip šiandien į Liurdą. Šiandien visa tai pamiršta. Arba kas šiandien atsimena ir arčiau pažįsta tokius šventuosius, kaip Kviriką ir Julitą, Trifoną, Bachą, Apulejų, Respicijų ir Ninfą, Protą ir Jacintą, Kirijaką ir kitus panašius? Mūsų laikų tikintiesiems jie nieko nesako. Tuo tarpu tokie šventieji, kaip Kūdikėlio Jėzaus Teresė žinomi visame krikščioniškame pasaulyje. Jų garbei paskutiniais laikais pastatytos bažnyčios Korėjoj, Japonijoj, Afrikoj, nekalbant jau apie Europos kraštus. Jų kapai lankomi viso pasaulio maldininkų.

Laikantis išdėstytų kriterijų, buvo neišvengiama kaikurių šventųjų šventes iš visuotinio liturginio kalendoriaus išleisti, o į jų vietą parinkti kitų minėjimą, kad ir šventieji savo gyvenimo pavyzdžiu kalbėtų mūsų laikų žmogui. Todėl jokiu būdu negalima kalbėti (kaip tai padarė spauda) apie šventųjų išmetimą", "nuvertinimą", švenčių "panaikinimą", "atradimą", kad kaikurie šventieji "neegzistavo" ir pan. Negali būti kalbos taip pat apie šventųjų suskirstymą į "didžiuosius" ir "mažuosius". Liturginio kalendoriaus reforma nekėlė klausimo apie vieno ar kito šventojo istoriškumą ir jo garbinimo teisėtumą. Liturginio Bažnyčios kalendoriaus reforma siekė vien tik "aggiornamento" — priderinimo šiems laikams. Kalendoriuje kaikurie šventieji, kurių garbinimas nėra visuotinis, užleido vietą tiems, kurie yra žinomi ir garbinami visoje Bažnyčioje.

NĖRA IŠBRAUKTŲ ŠVENTŲJŲ

Kur dabar bus tie šventieji, kurių švenčių nėra visuotiniame Bažnyčios liturginiame kalendoriuje? Jie bus ten, kur iki šiol buvo — šventųjų kataloge "Martyrologium Romanum", iš kur daugelis buvo paimti į liturginį kalendorių amžių eigoje, ypač viduriniais amžiais, kai plačiai kurtos šventųjų gyvenimo legendos ir jų kankinystės aprašymai (Passiones).

Krikštytas šventojo vardu, jei šventojo šventės dabar nėra liturginiame kalendoriuje, kada turi švęsti vardines? Tą pat dieną, kaip ir pirmiau, nes globėjo vardas, nors jo šventės nėra liturginiame kalendoriuje, yra įrašytas tam tikrą dieną kitoje liturginėje knygoje — "Martyrologium Romanum". Lygiai įvairūs tikinčių sambūriai, atskiros vietovės, pasirinkę savo globėju tą ar kitą šventąjį, ir toliau jį garbins, jo užtarimo šauksis, nes čia nėra jokio pakeitimo. Taip pvz. automobilistai ir toliau turės šv. Kristupo medalį savo automobilyje, pasivęsdami jo globai kelionėje, artileristai ir toliau skaitys savo globėja šv. Barborą, skautai šv. Jurgį ir pan.

Kaikam gali nepatikti, kad liturginiame visos Bažnyčios kalendoriuje, vienų šventųjų šventės yra privalomos, o kitų tik pasirinktinės. Ar čia nėra tam tikras šventųjų suklasifikavimas? Gali taip atrodyti, bet iš tikrųjų taip nėra. Anksčiau pasirinkimas buvo galimas tik Gavėnioje: kunigas galėjo laikyti Mišias arba dienos (de feria), arba tos dienos šventojo. Dabar laisvam pasirinkimui duotas kitas pagrindas: didesnis ar mažesnis šventojo garbinimo paplitimas. Šventieji, kurie turėjo didesnės įtakos į Bažnyčios gyvenimą, kurie yra labiau žinomi Bažnyčioje, tų šventės liturgija yra privaloma visiems. Kitų lieka tik pasirinktinė, leidžiant kunigui laisvai pasirinkti Mišias dėl ypatingo reikalo, jo paties arba Mišiose dalyvaujančio tikinčiųjų pamaldumo.

(bus daugiau)

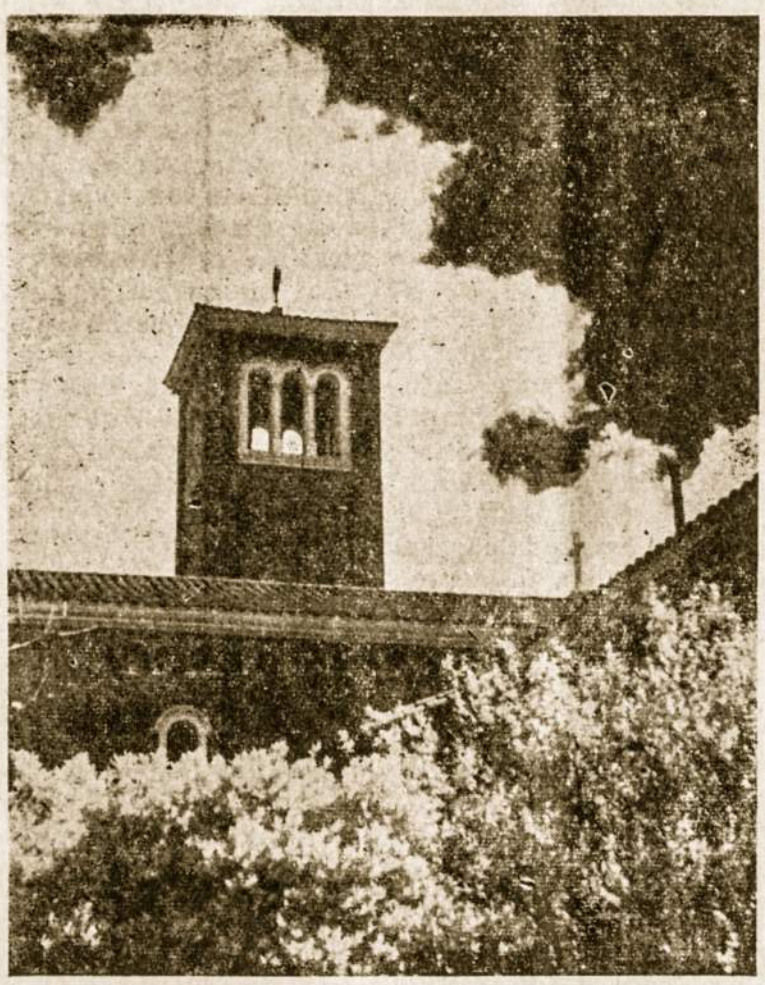

Aušros Vartų Dievos Motinos šventovė Avellanedoje. Jos šventė kasmet švenčiama lapkričio 16 dieną.

RELIGINĖS ŽINIOS

• **Pskove, Sov. Rusijoj,** pradedamos atremontuoti kai kurios bažnyčios, manoma, kad komunistai, siekdami gauti daugiau dolerių ir kitos stiprios valiutos, į tas vietas pradės įleisti turistus.

• **Andų kalnuose prie vietovių vadinamų** Yama Yanahuanca ir Cerro de Pasco viena iš aukščiausių pasaulyje vietų, dirba trys misionieriai (vienas ispanas ir du italai). Ši vieta apima apie 2.000 kv. kil. plotą yra 3.000 iki 5.000 metrų aukštyje. Ten gyvena apie 35.000 gyventojų, jų tarpe katalikai sudaro 80 %.

• Penketas vyrų Ararato kalne, kuris yra Turkijoj, ieško biblinės Nojaus arkos. Jie suradę gabalų, kurie būsią dalis to laivo. Sekančiais metais ekspedicija dar grįš į tą kalną, pašalins apie tą vietą ledą ir bandys surasti visą laivą.

• **Mons. Valencia,** vienos Kolumbijos vyskupijos valdytojas, misionierių susirinkime pranešė, kad kaučiuko pirkliai, Brazilijos ir Kolumbijos pasienyje, yra pardavę 75 indėnus. Be to jis pareiškė, kad indėnai, kurie gyvena atitolę nuo centro, giliai miškuose, yra tų pirklių pažymėti karšta geležimi ir su jais elgiamasi blogiau kaip su gyvuliais be jokios sąžinės ir skrupulų. Vyskupui prašant, prisistatė visa eilė liūdininkų ir Kolumbijos valdžia pradėjo šį reikalą tirti.

• **Ateinančiais metais bus atidarytas** "Instituto Tecnico San Bonifacio" Lomas de Zamora. Šios mokslo įstaigos iniciatorius yra vysk. Aleksandras Schell, o žemės sklypą tam reikalui padovanojo vietos miesto valdyba. Šiai mokslo institucijai duotas vardas, šventojo Bonifaco norint pagerbti Vokietiją, kurios katalikiškoji organizacija "Misereor" daug prisidėjo prie šio plano įvygdymo. Šventas Bonifacijus buvo Vokietijos vyskupas ir misionierius.

V. Sruogienė.

PAMIRŠTIEJI ĮKAITAI

Mūsų audringais laikais, kad įvykiai rieda stulbinančiu greitumu, kartais nepastebime dalykų, kurie neturėtų būti pamiršti. Prie jų priklauso lietuviai, kalinti 1943-45 metais vokiečių koncentracijos stovykloje Stutthofe. Apie tai, kad jie buvo lietuvių tautos įkaitais, labai retai tebuvo užsiminta spaudoje. Tiktai dabar išėjusioje knygoje "Lithuania 700 years", trumpai parašyta, kad "1943 m. kovo mėn. profesoriai, intelektualai, kunigai ir kiti buvę deportuoti **kaip įkaitai** į vokiečių koncentracijos stovyklą".

Patsai faktas, kad vokiečiai XX amžiuje okupuotame krašte ėmė įkaitus ypatingai ryškiai apibūdina jų barbariškumą. Tų lietuvių įkaitų buvę 47; jų pavardės mūsų visuomenė turėtų įsidėmėti:

Bauba, Kazys — žuvo nukankintas Stutthofe; Blažys, Vincas; Briedikis, Juozas — mirė Lietuvoje dėl kalinimo; Budrys, Ignas; Burogas, Petras; Butkus, Vladas; Čiuberkis, Jonas; Darginavičius, Adolfas; Darginavičius, Vladas; Germantas, Pranas — žuvo, nukankintas Stutthofe, Grigas, Bronius — žuvo nukankintas Stutthofe; Yla, Stasys; Januševičius, Antanas; Jurgutis, Vladas — mirė Lietuvoje dėl kalinimo; Kantvila, Aleksandras, Katinauskas, Jonas; Kerpė, Petras — žuvo, nukankintas Stutthofe; Kiškis, Petras; Kriaučiūnas, Mečys, Kučinskas, Antanas; Kuprėnas, Kazys; Lipniūnas, Alfonsas — mirė, nukankintas stovyklos evakuacijos metu; Liūdžius, Antanas; Mackevičius, Mečys; Mackonis, Rapolas; Mačiokas, Mykolas; Malinauskas, Jonas; Masaitis, Zigmas — mirė nukankintas Stutthofe; Masiulis, Petras; Meilus, Vytautas; Narakas, Juozas; Noreika, Jonas — mirė Lietuvoje bolševikų nukankintas; Puskunigis, Leonas; Rekūnas, Kazys; Rimašauskas, Jonas; Sruoga, Balys — mirė Lietuvoje kalinimo pasėkoje; Stanevičius, Vytautas, Jonas; Šiurna, Julius; Tumėnas, Algirdas — mirė nukankintas Stutthofe; Valenta, Juozas; Valiukevičius, Jurgis; Žukauskas - Narutis, Pilypas.

Šie lietuviai, suimti Lietuvoje 1943 m. kovo 16-17 dienomis, nebuvo teisiami, jiems nebuvo pasakyta kodėl jie uždaromi į koncentracijos stovyklą ir tik prieš pat išeinant iš Stutthofo, jie gavo raštinėje pasiskaityti, kuo jie kaltinami, būtent:

"... (kalinio vardas ir pavardė) vadovavo lietuvių rezistenciniam judėjimui, ypatingai kurstė prieš Reicho komisaro paskelbtą lietuvių tautos mobilizaciją. Saugumo policijai ir Rytų krašto SD įsakius, sutinkant aukštesniam SS ir policijos vadui, siunčiamas nenustatant termino į Vokietijos reicho koncentracijos stovyklą.

Pasirašė: SS Standartenfuerer Jaeger".

(Šis dokumentas be datos. Čia paduodamas jo vertimas iš vokiečių kalbos).

Kai man, deleguotai nuo suimtųjų šeimų, teko lankytis vokiečių okupacinėse įstaigose, besirūpinant kalinių išvadavimu, nekartą teko girdėti suimtiesiems taikomą baisų žodį **"Geisel"** - **įkaitas.** SS Standartenfuerer Jaeger 1943 m. balandžio mėn. 23 d. savo įstaigoje Kaune man stačiai pareiškė:

"Jeigu lietuvių jaunimas eis į vokiečių karuomenę, tai jūsų vyras ir kiti bus laisvi, jei ne, tai..." iškalbingu rankų mostu baigė jisai be žodžių.

1945 m. sausio mėn. 14 d. mano vyras, Balys Sruoga, man rašė:

"... aš esu įkaitas už mūsų tautą, ir šios aukos suvokimas palengvina mano gyvenimą. Juk tai yra didelė garbė būti auka už savo tautą Kaip tik čionai išmokau vertinti mūsų tautos tūkstančių metų kultūros ir jos palikimo didingumą. Mūsų vargšė, nelaiminga tauta gali didžiuotis savo tūkstančių metų kultūra. Ji turi visai skirtingas garbės, išminties, kvailumo, ir teisėtumo sąvokas. Mūsų tautos tradicinės, etinės ir estetinės sąvokos pasidarė man mastu. Aš didžiuojuos, būdamas įkaitu už tokią didžią vidinę kultūrą... Mums rūpi pagrindinis dalykas: išlaikyti mūsų žmonišką garbingumą, mūsų tradicinę etinę ir estetinę kultūrą..."

Versta iš vokiečių kalbos, kuria laiškai iš Stutthofo turėjo būti rašyti.

Apie Jaegerio galą pranešė vokiečių laikraščiai, kad jis svetimą pavardę naudodamas, išsislapstė, kaip tarnas, iki 1959 m. balandžio mėn. Kai jį susekė, buvo suimtas ir kaip ligonis, patalpintas į kalėjimo ligoninės vienukę.

• **Planuojama atstatyti Biržų Radvilų pilį.** Lietuviams istorikams pavyko rasti Švedijos archyvuose šios pilies planus. Planai tik 1629 ir 1704 metų, bet su jų pagalba tikimasi atstatyti ir originalų planą, pasinaudojant švedų karinės vadovybės brėžiniais, kurie buvo švedų anais laikais nusibraižyti rengiantis pulti Biržų pilį.

Brėžinių sudarymas esąs svarbus dalykas, nes ir Kauno bei Trakų pilis atstatyti pavyko tik dėka to, kad laimingu būdu, nors pilys ir buvo sugriautos, jų planai buvo išlikę. Tų planų išlikimas žymiai sustiprino "atstatinėtojų partijos" pozicijas... Mat yra senovės paminklų atstatymo šalininkų ir priešininkų "partijos". Priešininkai dažniausia yra rusai arba ir kai kurie vietiniai, pasišovę pasirodyti esą "internacionalistai". Kam esą reikia tų "feodalinių paminklų". Tam "kam to reikia" nugalėti kartais prireikia herojiškų pastangų. Lietuvoj pastaruoju metu jau vis dažniau pasiekiama laimėjimų prieš tamsybininkus.

Čia jis birželio 22 dieną, pasinaudodamas duoto jam vartoti radio vielomis, pasikorė. Jis buvo 70 metų amžiaus.

VOKIETIJA

• **Mokyt. Fr. Skerys,** vygdydamas mirusio a.a. E. Simonaičio testamentą, perėmė Vidūno fondą. Pinigai laikomi taup. kasoje Weinheime. Jis toliau rūpinsis ir Vidūno kapo priežiūra.

• **Pabaltiečių studentų** suvažiavimas, kuriame aktyviai reiškėsi ir lietuviai, įvyko spalio 30 - lapkr. 2 d. Jo pravedimu rūpinosi kun. J. Urdzė.

• **Labdara, lietuvių** šalpos draugija, rūpinasi lietuvių šalpa. Lietuvių jaunimui, einančiam mokslus, paremti, ruošiamas dovanų paskirstymas ir tt.

• **Edmundo Simonaičio** paminklui statyti Vokietijos lietuviai energingai renka aukas, jų rinkimu rūpinasi mokyt. Fr. Skerys.

• **Nordrhein - Westfalijos** krašto lietuvių vaikų vasaros stovykla buvo suruošta LB rūpesčiu. Vasarojo 54 vaikai. Vadovai ištisas tris savaites mokė juos lietuvių kalbos, dainų, šokių, Lietuvos istorijos ir geografijos. Buvo suruošta išvyka į pasakų mišką Ludwigsburge.

• **Romuvoje, Vokietijos L. Bendruomenės** rūpesčiu, šią vasarą ilsėjosi 66 vaikai, iš jų 30 iš lietuvių ir 36 iš mišrių šeimų.

URUGVAJUS

"Studijų Dienos"

Didžiai Gerbiamieji!

Atsižvelgdami į daugelio pageidavimus, nutarėme surengti jaunimo studijų savaitę 1970 metais, vasario mėn. 9-15 dienomis.

Tam tikslui parinkome vietą — didelę ir puikiai įrengtą skautų stovyklavietę, nutolusią nuo Montevideo miesto 20 kilm.

Urugvajus pergyvena gan sunkią ekonominę krizę, todėl mums yra neįmanoma, taip kaip norėtume, padaryti tas studijų dienas visiems nemokamas. Greičiausiai, kiekvienas dalyvis turės pragyvenimą užsimokėti, kuris į dieną bus apie 1,50 dol. Stengsimės kiek galėsime tą kainą numušti, sumažinti.

Pageidaujame, kad visi, kurie norėtų dalyvauti, mums apie tai praneštų bent iki lapkričio mėn. pabaigos, paduodant kartu įprastines savo asmens žinias.

Norėtume, kad dalyviai jau iš anksto pasiruoštų laužų vakarams, literatūros vakarams, talentų pasirodymams ir įvairiems kitiems parengimams. Bendrai, būtų malonu, kad kiekvienas iš anksto pareikštų savo pageidavimus.

Būtume labai dėkingi už sugestijas pačiai Studijų Dienų programai ir visus kitus patarimus bei nurodymus, pav., kokios diskusijų temos būtų pageidaujamos ir kas būtų tinkamas jas pravesti.

Norėtume, kad dalyvaujantieji atsivežtų daug jaunatviškojo entuzijazmo, didelę kantrybę, šviesų optimizmą ir gerą valią . . .

Būtume iš viso labai dėkingi, jeigu Jūs mums, ilgai nelaukiant, praneštumet, ar iš viso iš Jūsų krašto ar apylinkės atsiras, kas tokiomis studijų dienomis domėtųsi ir turėtų noro jose dalyvauti.

Linkiu Jums ir visiems Jūsų apylinkės jaunuoliams kuo geriausios sekmės!

E. Andriuškevičius.
P.L.B. Urug. Jaunimo Sekcijos.
Pirmininkas.

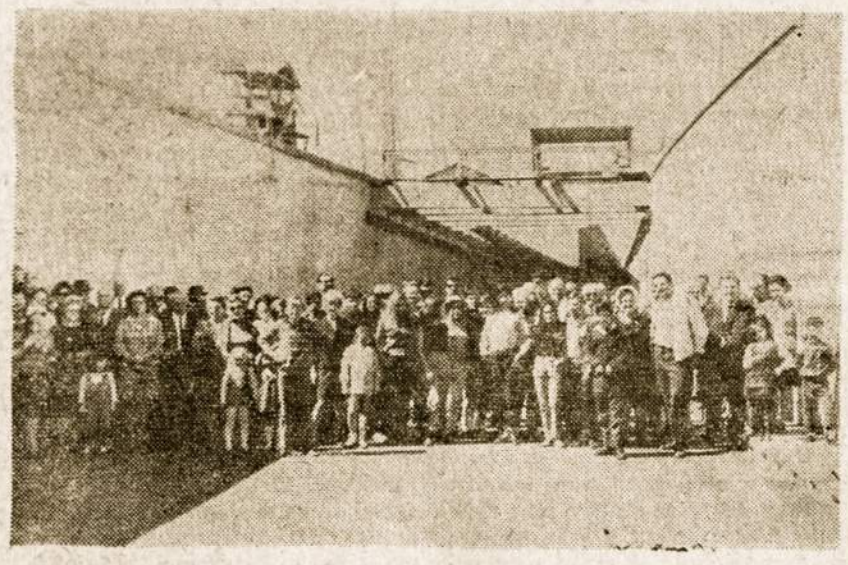

Rosario lietuviai ekskursijoje prie tunelio Sub-Fluvial, Sta. Fe. Ekskursiją organizavo R. L. B-nės Valdyba.

ROSARIO

• Rosario Lietuvių Bendruomenės Valdyba praneša visuomenės žiniai, kad šių metų gruodžio 14 d. 10 val. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje bus atlaikytos iškilmingos šv. mišios už visus mirusius Bendruomenės narius. Po pamaldų — pietūs — asado, kurių metu bus 1. paminėta Bendruomenės 20 metų sukaktis, 2. specialių dovanų įteikimas Rosario L. B-nei, TT. Marijonams ir seselėm kazimierietėm, 3. 1969 metų užbaigimo prisiminimas, 4. leidėjų "Lietuviai Argentinoje" pagerbimas, 5. tam parengimui aptarti, šaukiamas narių susirinkimas lapkričio 30 d. 1969, tuoj po pamaldų Rep. de Lituania mokyklos patalpose. Pamaldose, pietuose ir susirinkime visi maloniai prašomi skaitlingai dalyvauti.

Rosario L. B-nės Valdyba.

• "Lietuviai Argentinoje" leidėjai praneša, kad šio leidinio 2-ji laida jau išėjo iš spaudos. Ji apima 216 pusl. ir 323 foto nuotraukas, viršelis atspaustas keturiomis spalvomis. Argentinoje vienas egz. kainuoja 500 pezų, visur kitur — 2 doleriai.

J. Brizgys, J. Papečkys.

Pastaba: Šią knygą Rosario mieste galima gauti pas leidėjus: J. Papečkys, Maipu 3673, Rosario, Sta. Fe.

ALBERTO E. TIMINSKAS
"COCHERIA"
AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS
Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro kelionės į tolimesnes vietas — nuomoja automobilius vestuvėms ir krikštynoms.
Av. PAVON 11070 T. E. 243 - 5654 Sucursal
Temperley BALCARCE 510
F.C.N.G.R. Lomas de Zamora

LIETUVIŲ CENTRAS

Lietuviškų Dainų Šventė Lietuvių Centre

Paremti Senelių Židinio statybą, Lietuvių Centras šių metų lapkričio 15 d. savo patalpose surengė įdomų vakarą, kuriame turėjo progos pasirodyti 10 įvairių liaudies chorų ir žymiausios mūsų kolonijos meno jėgos.

Pirmoje eilėje prie garbės stalo buvo pakviesti: L. C. pirm. V. Misiūnas, ALOS Tarybos pirm. A. Mičiūdas, viešnia iš Lietuvos Marija Sabaliauskaitė - Patackienė, svečias iš Venecuelos stud. Arūnas Zupkus, A. L. Balso red. K. Norkus, Laiko atst. P. Gudelevičius, Senelių Namų komisijos pirm. V. Grigaitis, L. C. jaunimo atstovė stud. A. Kisieliūtė ir Senelių Namų gyventoja J. Skurauskaitė. Visų jų pareiga buvo sekti atydžiai visus tos dienos pasirodymus ir įvertinti jų meninį sugebėjimą taškų pagalba.

Programą atidarė L. C. pirm. Viktoras Misiūnas, pakviesdamas programai vadovauti Luis Lemberį, kuris drauge su akordeonistu Orlandu Katunskiu prisiartino prie kiekvieno svečių stalo ir juos padrąsindami ir padedami, tokioj improvizuotoj formoj, sudarė 10 liaudies chorų.

Po to sekė solistų pasirodymas, kurį pradėjo Albina Šimkūnienė, lydint pianu Eleonorai Mikučionienei sudainuodama Šlama šilko vėjas; po jos sekė Marytė Zavickienė, lydint pianu dukrai Nelidai Zavickaitei su daina Kad aš našlaitėlė; Robertas Pocius, pritardamas gitara padainavo lietuviškai (verstą iš ispanų k.) Norėčiau mylėt; Elena Runimienė pasirodė su daina, O, mano tėvyne, pianu lydint E. Mikučionienei; O. Ožinskienė padainavo Kaip tu nori gurklį pusk, o Antanas Šimaitis, lydint pianu Marytei Čikštaitei — Kur paliko ta jaunystė; Uršulė Blumbergienė užbaigė solistų eilę su daina Mes padainuosim dainų dainelę. Publika buvo sužavėta, prašė pakartoti, bet sudėtinga programa neleido ilgiau užtęsti.

Programą paįvairinant, nuo kiekvieno stalo buvo pakviestos šokėjų poros. Iš 8 šokėjų porų, pirmąją premiją laimėjo ponia Antonia Girdauskienė su Jonu Urbanavičium. Iš bendrų liaudies chorų pirmą premiją laimėjo 3 stalas, vedamas p. E. Runimienės su daina Ant kalno karklai siubavo, visi stalo dalyviai buvo apdovanoti lietuviškomis vėliavėlėmis. Iš solistų pirmą premiją — prisiminimo plaketę — gavo p. M. Zavickienė, kiti buvo apdovanoti medaliais, knygomis ir kitokiom dovanom. Dovanas gavo ir šokėjai ir kiti to vakaro darbininkai, viso apie 60 asmenų.

Publika buvo sužavėta šiuo Luis Lemberio vadovaujamu vakaru, skaniai vaišinosi L. C. darbuotojų patiektais skanėstais, pirko loterijos bilietus šampano bonkoms ir tortui išlošti, išlošusieji vaišino savo stalo kaimynus, o jautrieji dainos mylėtojai, dainavo lietuviškas dainas iki vėlos nakties.

Padėka

Po sekmingai pavykusios tradicinės L. Centro ketvirtosios kiškio uodegos medžioklės jaučiame pareigą nuoširdžiai padėkoti visiems, kuriuo nors būdu prisidėjusiems prie šios medžioklės realizavimo. Pirmoj eilėj dėkojame visiems medžioklės dalyviams prisidėjusiems prie problemų sprendimų ir dalyvavimo; panelei J. Skurauskaitei už priėmimą Senelių Židinyje, Adrogue; ponams L. Stankevičiui ir Pr. Dulkei už bendradarbiavimą ir medžiotojų priėmimą SLA — Lanus "ir Nemuno" — Berisse draugijose; br. Pijui Gudelevičiui už pagalbą ir bendradarbiavimą ir priėmimą TT. Marijonų vasarvietėje V. Elisoje, muziejuje ir lietuvių parapijoje; Karoliui Dobkevičiui ir jo bendardarbiams už filmavimą TV kanalui 13; Vicant ir Megaton taip pat liet. laikraščiams "Laikui" ir "Balsui" už dovanotas taures premijoms; pp. Butkui ir Viskaičiui už sumuštinių paruošimą, Gradeeckui, Vituriui, Narbutui ir Džiugiui už bendradarbiavimą užkandžių — lunch paruošime Lietuvių Centre; galiausiai ypatingai nuoširdžiai dėkojame, tarpininkaujant p. Pilkai, p. Griškai ir p. Stoškūnienei, visiems Mindaugo — Berisse — draugijos nariams už nuoširdų priėmimą, asado pietus ir dovanas.

Ketvirtosios Kiškio Uodegos medžioklės organizacinė komisija.

Premijos paskirtos sekantiems vairuotojams:

1-ji prem. taurė - dr. J. Basanavičius	autas nr.	7	Nelly Girdauskaitei
2-ji „ „ - Vicant	„ „	14	Alfonsui Barzdžiui
3 ji „ „ - Megaton	„ „	3	Viktorui Plukui
4-ji „ „ - Laikraštis Balsas	„ „	8	Kar. Gaidimauskui
5-ji „ „ - Laikraštis Laikas	„ „	10	Luis Aglinskui
6-ji „ aukso medalis	„ „	1	Viktorui Misiūnui
7-ji „ „ „	„ „	6	Arn. Verbickui
8-ji „ „ „	„ „	2	Garzon Guerra
9-ji „ „ „	„ „	9	Rob. Girdauskui
10-ji „ „ „	„ „	5	Jesus Pereira
11-ji „ sidabro medalis	„ „	16	Carlos Dai Costa
12-ji „ „ „	„ „	12	Klem. Preikšai
13-ji „ „ „	„ „	4	Vic. Klement
14-ji „ „ „	„ „	15	Alfr. Lukšai
15-ji „ „ „	„ „	13	Zigm. Urbanavičiui
16-ji „ paguodos premija			Geg šeimai

Už Mirusius

• Šv. Mišios už a.a. Stasę Čiukšienę, bus atlaikytos Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje gruodžio mėn. 7 d. 11.30 val.

Draugus ir pažįstamus kviečia vyras ir sūnus su šeima.

• Šv. Mišios už a.a. Antaną Daunorą bus gruodžio 14 d. 10 val. Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje.

Gimines ir pažįstamus kviečia
Teresė Vedrickienė.

• Šv. Mišios už Joną ir Juozą Bironus mirimo metinių proga įvyks gruodžio 16 d. 18 val. Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje.

Visus artimuosius kviečia žmona Ona Bironienė ir duktė Kina Demantavičienė su šeima.

TEISINIAI PATARIMAI
Drė. Elena Deveikis Pipiras de Mora
Šeimų reikalai, alimentai, nuomos, paveldėjimai, vekseliai, skolos sutartys ir t.t.
Hipolito Yrigoyen 1929 p. baja - įst. C — T. E. 48-9231
Susitarti dėl val. - 14 -18 val.

Skaityk ir platink "LAIKĄ"

MŪSŲ MIRUSIEJI

† **Marcelė Špokaitė Romeikienė,** raseiniškė eidama 70 metus, ilgą laiką namie sirgusi, mirė ligoninėje 14.11. 69. Liko liūdintis sūnus Adolfas su žmona ir jų vaikai Juozukas Atžalyno akordeonistas ir atžalyniete Onutė Romeikaitė; velionės sūnus Petras bei giminės Antonia Samaška ir pp. Kasparavičiai. Jos sesuo Marija Švedienė mirė prieš 4 metus. Sekančią dieną palaidota Lanus kapinėse su religinėmis apeigomis liet. bažnyčioje.

† **Juozas Soroka,** 59 m. amž. mirė lapkričio 14 d. ligoninėje Argenrich. Buvo kilęs iš Dzūkijos. Nuliūdime liko jau ilgą laiką serganti žmona Adėlė Karaniauskaitė Sorokienė, sūnus Karolis su šeima, duktė Joana Karaniauskų šeimos ir kiti giminės. Sekančią dieną palaidotas Sarandi kapuose.

Mūsų mielą prietelių, ATŽALYNO tėvų komiteto veikėją, Adolfą Romeiko, jo mamytei MARCELEI ROMEIKIENEI mirus nuoširdžiai užjaučiame.

Jonas Šimkevičius su šeima.

Mielam ATŽALYNO veikėjui Adolfui Romeiko, žmonai ir vaikams, mielai mamytei MARCELEI ROMEIKIENEI mirus reiškiame gilią užuojautą.

Albertas ir Pranciškus Kazlauskai su šeimom.

Su šiuo gyvenimu atsiskyrusiam STASIUI SURVILAI jo liūdinčiam broliui Benediktui su žmona Vlade Survilams bei jų sūnui Hektorui reiškiame gilią užuojautą.

Artūras Mičiūdas ir šeima.

FERRETERIA — BAZAR — ELECTRICIDAD
KAZLAUSKAS Hnos.
Medžiagos statybai ir elektros įrengimams
Namų apyvokos dalykai
Valentin Alsina 1599 T. E. 208 - 4067

Dr. ANTANAS SAIKAUSKAS
Gydytojas
Priima penktad. 19 val.:
Viamonte 749, P. 15, Dep. 1 - Cap. Fed. - T. E. 923-5337.
Šeštad. 15 val.:
Condor 1519 - Cap. Federal - T. E. 923-7509.

Buenos Aires Avellaneda

PAGERBTA VIEŠNIA IŠ LIETUVOS

Monika Sabaliauskaitė ir Klemensas Viečiai, š. m. lapkričio 8 d. savo namuose, Villa Devoto, suručė jaukias vaišes pagerbti nesenai atvykusią iš Lietuvos ponios Monikos sesutę mokytoją Mariją Sabaliauskaitę Patackienę, atvykusi aplankyti savo sesučių Monikos, Uršulės ir Onos, kurių 40 metų buvo nemačiusi. Vaišių metu viešnią pasveikino A. L. Balso leidėjas p. Pr. Ožinskas, p. Juozas Kanapinskas, Laiko atst. Pijus Gudelevičius namų šeimininkai p. Viečiai, Leonas Aliukas ir kiti. Atsakydama mokyt. M. Patackienė, gražiais poetiškiais žodžiais dėkojo už linkėjimus ir kvietė į asmenišką bendravimą su artimaisiais Lietuvoje. Vaišių metu skambėjo lietuviškos, tautinės ir patriotinės dainos. Viešnia buvo apdovanota įvairiomis dovanėlėmis.

• **Jonas Karolis Mahne - Baltrūnas,** 15.11.69, savo mamytės namuose atšventė 19 metų sukaktį. Ta proga buvo suruošta jauki šventė, į kurią buvo pakviestas visas ATEITIES ansamblis, giminės bei pažįstami. Taip pat buvo svečių iš Berisso p. Lidija Marcinkevičiūtė su vyru Osear Santili ir šeima, Milimavičių šeima ir kiti. Jonas Karolis buvo apdovanotas gražiomis dovanomis.

PADĖKA

Birutės Draugija nuoširdžiai dėkoja nuosavybės įsigijimui aukavusiems p. N. N. $ 425.000; V. Gražulevičiui su šeima $ 100.000; E. Tūbelytei $ 10.000; G. Macaitienei $ 10.000; A. Bagdonienei $ 10.000; S. Mikelioniui $ 5.000; Ana Maria $ 5.000; K. Runimui $ 1.000; B. Ivanauskui $ 1.000; M. Morkūnui $ 1.000; p. Neniškienei $ 1.000. Be to paaukojo V. Kuliešius 10 dol.; M. Jasienė 10 dol.

Viso namų įsigijimui paaukota $ 569.000.-.

Už aukas nuoširdžiai dėkojame.

Birutės Draugija.

• **Studentas Arūnas Zupkus** iš Venecuelos su studentų grupe 30.10.69 atvyko į Argentiną rinkti prenumeratų siunčiami Internacional Readers Service, kuri už surinkima įvairių žurnalų didesnio skaičiaus prenumeratų, leidžiamų įvairiomis kalbomis ir temomis, apmoka jiems studijų išlaidas žinomuose universitetuose. A. Zupkus, prieš atvykdamas į Argentiną su savo grupe aplankė Meksiką, Guatemalą, Hondurus, Panamą, San Salvador, Peru, Kolumbiją, Čilę. Iš Argentinos vyks į Braziliją. Jis ir jo grupė yra apsistoję City Hotel. Stud. Arūnas lanko lietuvius ir vietinius industrialus, taip pat aplankė lietuvių parapiją, muziejų ir kitas lietuviškas įstaigas. Tokioj formoj uždirbęs pinigų, ateinančiais metais mano pradėti studijuoti Italijos universitete elektroniką. Kalba laisvai lietuviškai, ispaniškai, angliškai ir itališkai. Italijoj mano pradėt mokytis prancūzų, anglų ir graikų kalbas.

• **J. Dovydaitis** besigydydamas nuo reumatizmo, dėl per stiprių vaistų turėjo didelį kraujo praradimą, kurio pasekoje buvo paguldytas Sanatorio Central, Avellanedoje, kur buvo padaryti reikalingi analizai ir kiti tirimai.

• Šių metų gruodžio 13 d. 18 val. Dr. Vinco Kudirko patalpose Av. San Martin 3175, Lanus šaukiamas

SLA Visuotinas narių susirinkimas.

Dienotvarkėje:

1. Naujos Centro Valdybos rinkimai;
2. Kasdieniniai reikalai.

Visi skyriai turi sudaryti kandidatų sąrašus ir įteikti juos C. Valdybai keletą savaičių prieš susirinkimą. Prašome tą dieną nevėluoti, nes už valandos laiko susirinkimas įvyks, nežiūrint susirinkusiųjų skaičiaus. Visi turime jausti pareigą ir susidomėjimą ir išrinkti tuos žmones, kurie sudarys naują C. Valdybą 1970-71 m.

SLA Centro V-ba.

NAUJI LAIKO RĖMĖJAI

$ 650 — Pranas Jonaitis
„ 500 — Stasys Jaspelkis
„ 400 — Petras Šantaras
„ 400 — Malvina Stašinskas
„ 300 — Juozas Danulevičius
„ 300 — Leonas Aidukas
„ 200 — Vladė Penkauskaitė
„ 200 — Vincas Norkaitis
„ 200 — Boleslovas Juodis
„ 100 — Marta Sturevičienė
„ 100 — Tadas Gaičiauskas
„ 100 — Pranas Jonaitis
„ 100 — Jadvyga de Miros
„ 100 — Feliksas Dumšė
„ 100 — Andrius Ališauskas
„ 100 — Karusė Sakalauskienė
„ 100 — Valerija de Fernandez
„ 100 — Rozalija Kazeliūnienė
„ 100 — Boleslovas Šilaikis
4 dol. USA — Marytė Povilaitytė

Dėkojame visiems "Laiko" skaitytojams susimokėjusiems prenumeratą ir parėmusiems auka.

"Laiko" administracija.

SENELIŲ PRIEGLAUDAI AUKOJO

10 dol. — Kl. Juškevičius
10 „ — J. Miežinskas
10 „ — A. Varškys
5 „ — V. Kuliešius
5 „ — M. Jasienė

40 dol. — Viso

Aukotojams ir dolerius parvežusiai p. M. Jasienei nuoširdžiai dėkojame.

Sen. Židinio Komitetas.

• Nuoširdi "Birutės" d-jos veikėja p. Marija Jasienė, vyrui mirus, buvo išvykusi į Š. Ameriką, kur aplankė savo seserį ir brolį, kuriuos nebuvo mačiusi apie 40 metų. Jai esant Š. Amerikoje, jos sesuo buvo apsilankiusi Lietuvoje, pasimatė su savo giminėmis Vilniuje ir papasakojo savo įspūdžius iš kelionės. M. Jasienė pasivažinėjusi, šiek tiek padirbėjusi, grįžo atgal į Argentiną, įsitraukdama į aktyvia Birutės d-jos veiklą. Jai esant kelionėje, jos namais ir dokumentais rūpinosi kaimynų p. Bagdonų šeima.

• **Leidinio "Lietuviai Argentinoje"** 2-ji laida jau išėjo iš spaudos ir jau atsiųsta į Buenos Aires. Jos platintojas — ALOS Taryba. Knygą galima gauti L. Centre, Susivienijime, lietuvių parapijoje ir pas kitus plaplatintojus. Kaina $ 500.-.

• **Jau galima gauti** lietuvių parapijoje kalėdinių plotkelių.

Naujai susikūręs Tautinių šokių ansamblis "ATEITIS" po pirmo pasirodymo. Lietuvių Salione 25.10.69.

• **Šventos Cecilijos choras,** vad. muz. V. Rymavičiaus 8.11.69. giedojo mišias už žuvusias komunizmo aukas San Ignacio bažnyčioje. Šias pamaldas suorganizavo Cruzados - Tradicionalistas, kurie visą chorą su specialiu omnibusu pasiėmė nuo lietuvių parapijos ir vėliau jį parvežė. Bažnyčioje gausiai susirinkusi publika stebėjosi lietuvių choro gražiu giedojimu, kuriam su solo partija pritarė solistė latvė, o visam chorui vargonais palydėjo p. Eleonora Mikučionienė.

• **Studentė Nelida Lukšėnaitė** 6.11. 69. šventė savo metų sukaktį. Ponų Lukšėnų namuose prisirinko daug jos mokslo draugų bei artimųjų, kurie buvo maloniai priimti ir pavaišinti.

• **Agudą Kazakevičienę** pasiekė liūdna žinia iš Lietuvos, nes tenai mirė jos brolis Kazys Balnionis. Dėl jo mirties taip pat liūdi Argentinoje sesuo Bronė Tunikaitienė. Prieš du metu šių sesučių mirė kitas brolis Lietuvoje Petras Balnionis. Abu paliko skaitlingas šeimas.

DĖKOJAME

Seselėms Kazimierietėms, padovanojusioms Lietuvių Muziejui vertingą lietuvišką vazą ir Dariaus - Girėno biustus.

Muziejaus Vadovybė.

PADĖKA

Nauja lietuvių jaunimo draugija ATEITIS, įsteigta palaikyti ir puoselėti mūsų tėvelių kalbą, papročius ir kultūrą, nuoširdžiai dėkoja visiems kurie savo atsilankymu prisidėjo prie pirmojo sekmingo šio ansamblio pasirodymo — vaidinimo ir liet. šokių. Ypatinga padėka tenka su simpatija mus sutikusiai lietuvių kolonijai, Aušros Vartų parapijos draugijoms, Šv. Kazimiero seselėms ir kunigams Marijonams. Labai nuoširdžiai dėkojame mažiesiems Atžalyno šokėjams. Taip pat mūsų ypatinga padėka ansamblio globėjams p. Mirtai Rukšėnaitei ir p. Kazimierui Balsiui ir ansamblio vadovui p. Hektorui Levanavičiui.

LIETUVIAI TELEVIZIJOJE

Emigrantų dienos proga Televizijos 7-me kanale buvo atnašaujamos šv. mišios, kuriose su tautiniais drabužiais ir vėliava dalyvavo ir lietuvių jaunimas — B. ir S. Luniūtės ir Tvaskas, kuriuos lydėjo Pijus Gudelevičius. Emigrantų didingą šventė įvyks šio mėn. 30 d. 17 val. Emigrantų bažnyčioje ir gretimame salione, gatvėje Catalinas del Sur už Argerich ligoninės (Boca), į kurią visi kviečiami skaitlingai dalyvauti.

Temperley "Aušros" choras, lapkričio 8 d. p. Morkūnų namuose paminėjo 17 metų sukaktį. Prie turtingo stalo ir p. Morkūnienės puikiai pagamintų vaišių susirinko choristai ir daug svečių. Sveikinimo kalbas pasakė p. Juknevičius ir p. Ascila. Puikioj ir pakilioj nuotaikoj pasilinksminta, padainuota ir gražiai praleista vakaras.

LAIKAS

PATRIJOTINIO RELIGINIO TURINIO LAIKRAŠTIS

Redaguoja Redakcinė Kolegija. Atsakingas Redaktorius — Augustinas Steigvilas. Administratorius — Pio Gudelevičius. Rankraščiai taisomi, pertvarkomi Redakcijos nuožiūra; nesunaudoti — grąžinami tik autoriaus prašant. Kaina Argentinoje metams $ 900.— administracijoje; $ 1.000.— namuose. Kitur — metams 3 dol. Oro pasštas met. 6 dol

LIETUVIŠKOS ŠEIMOS IR ŠVIETIMO METAI

XXII Metai — Nr. 456 . 1969 m. lapkričio 24 d.

PADĖKA

Birutės Draugija nuoširdžiai dėkoja visiems atsilankiusiems namų įkurtuvių šventėje, o ypač Ateities jaunimui ir "Aušros" choristams. Ypatingą padėką reiškiame p. Em. Tūbelytei už puikiai paruoštas vaišes, paaukotus produktus ir 500 pezų auką. Jos padėjėjoms p. Evai iš Adrogue ir p. Ascilienei. Dėkojame už sveikinimus Senelių Žid. komit. pirm. p. Grigaičiui, ALOST atstovui p. Šiušiui už sveikinimus, lietuviškai spaudai A. L. Balsui ir Laikui už paskelbtas žinias ir sveikinimus; Vytui ir Leonui Gražulevičiams už elektros ir garsiakalbių įrengimą; p. Neniškienei už dovanotą kryžių; p. Valiams už amerikoniškas užuolaidas; p. Žitkienei su dukra už paveikslus ir loterijos dalykus; p. Riaubams už kėdžių paskolinimą.

Visiems širdingai ačiū ir laukiame namų šventinimo iškilmėse 7.12.69.

Birutės D-jos Valdyba.

• **Rikardas Rackevičius,** gyvenantis Mar del Platoje, bepradedąs studijuoti inžinieriją, nusprendė pažinti daugiau Argentiną ir pasileido į kelionę. Iš namų išėjo birželio 30 d. Keliavo "pirštu" t. y. pakely sustabdydamas pravažiuojančius automotorus. Pasiekęs C. Rivadavią gavo braižytojo darbą, padirbėjęs vieną mėn. keliavo toliau į Santa Cruz, Pico Truncado, dažniausiai vis su "pirštu". Rikardas pasakoja, kad dažnai pirštą pakėlus žmonės pravažiuodavo, bet paskui atsigręždavo, pažiūrėdavo — jis aukšto ūgio, tiesus, šviesių plaukų, atviro veido — tada sugrįždavo ir jį paimdavo. Santa Cruz dirbo šoferiu kariuomenės geografiniam institute, vėžiojo po laukus tuos, kurie sudaro žemėlapius. Po dviejų mėn. darbo vyko toliau į Rio Grande, padirbėjęs kiek pasiekė R. Gallegos, Uchuahia ir net Chilę, Punto Arenas. Į Chilę jau vyko su orlaiviu. Iš ten per San Julian pasiekė vėl C. Rivadavia ir iš čia spalio 20 d. vis pirštelį pakeldamas grįžo namo į Mar del Platą. Rikardo mano pabaigti inžinieriją, pasidaryti laivą ir tada keliauti vandenimis. Jis yra Leonidos ir Mykolo Rackevičių sūnus, kurie Mar del Platoje turi baldų industriją. Rikardas turi brolį Aloizą Gediminą ir sesutę Aną Violetą abu studijuoja inžinieriją Buenos Aires universitete. Visi kalba ir skaito lietuviškai.

• **Pergamino miesto valdybos kultūros** direkcijos sekretoriatas, šių metu lapkričio 9 d., ruošdamas Tradicijos Dieną tame mieste, pakvietė poną Kviriną Runimą tose iškilmėse suruošti jo darbo gitarų parodą ir taip pat suruošė p. Runimo paskaitą apie gitaras bendrai ir jų konstrukciją. Kaip žinoma, ponas Kvirinas Runimas jau yra toje srityje laimėjęs pirmąsias premijas už geriausios gitaros padirbdinimą. Ponas Runimas savo paskaitose ir parodose visuomet pabrėžia, kad jis yra lietuvis. Apie parodą ir paskaitą gražiai atsiliepė vietinė spauda. Už lietuviško vardo garsinimą — mūsų nuoširdūs sveikinimai.

• Pakartotinai gautu laišku iš Montevideo pranešama, kad jaunimo studijų savaitė įvyks vasario 9-15 dd. Jaunimas prašomas kuo skubiausiai pranešti važiuojančiųjų skaičių. Stovykla neįvyktų tik tuo atveju, jei jaunimas iš kitų kraštų nesiinteresuotų ta stovykla. (plačiau 5 pusl.).

• **Temperley - Adrogue "Aušros" choras,** švęsdamas savo veiklos sukaktį, įdainavo lietuviškų dainų plokštelę, pagautoj lietuviškoj kaimo nuotaikoj - su paukščiukų čiulbėjimu ir šuniukų lojimu. Plokštelės gaunamos pas choro vadovą p. I. Valentinavičių. Lautaro 598, V. Sastre ir pas choristus.

PAIEŠKOJIMAI

• Kristina Belevičiūtė de Mugan iš Krenčino parapijos, Biržų apskričio, dabar gyvenanti Paryžiuje, paieško savo gimines Ratkaičius, Klosoraitės Adelinos vaikus, gyvenančius Bs. Aires. Rašyti šiuo adresu: 9 rue Maison de Dieu, Paris 14, France, arba pranešti "Laiko" redakcijoje.

• **A. Tumėnaitė Plamauskienė** iš Paryžiaus. paieško savo pusbrolio Tumėno, gyvenančio Argentinoje. Pranešti "Laiko" redakcijoje.

• **Paieškoma Veronika Višteliūnaitė - Jovarskienė,** kilusi iš Biržų apskr. Jos ieško brolis Vištelinas, šiuo metu esantis Sibire. Žinantieji apie ją arba ji pati prašomi kreiptis į "Laiko" red. Ši žinia gali suteikti džiaugsmo ir paguodos vargšui tremtiniui.

Šių metu gruodžio 14 d. 16 val. SENELIŲ NAMUOSE, Quintana 1254, Adrogue įvyks

KERTINIO AKMENS PAŠVENTINIMAS

Po oficialių iškilmių — užkandžiai (lunch).

Visi maloniai kviečiami dalyvauti šioje nepaprastoje lietuvių kolonijos šventėje. Bilietus prašome įsigyti iš anksto pas komiteto narius taip pat parapijos raštinėje.

Senelių Židinio Komitetas.

SLA KALĖDŲ EGLUTĖ

Dr. V. Kudirkos patalpose, Av. San Martin 3175, Lanus, šių metų gruodžio m. 20 d. 21 val.

Visiems mažiems bus dovanų!

Trumpa programa — dainas, šokius — atliks SLA Mažųjų Ansamblis vad. p. I. V. Simanauskienei.

Bendri jaunimo šokiai. Nepraleiskite progos atsilankyti tradiciniame lietuviškame Susivienijimo parengime — atšvęsti Kalėdų šventes ir atsisveikinti su 1969 metais! Įėjimas nemokamas!

Visus maloniai kviečia

SLA Centro Valdyba.

"JUBILADŲ" TRADICINIAI ASADO PIETŪS
A. L. CENTRE Sekmadienį 7-12-69, 12 val.
Tabarė 6950, V. Lugano, Bs. Aires.

Tai bus tradiciniai "Jubiladų" pietūs į kuriuos įžangas reikalinga įsigyti iš anksto arba užsisakyti telefonais: V. Misiūnas 60-2830, A. Misiūnas 60-0402, Birutė Daratėnienė 60-3834, D. Bražionis 60-0928, A. Katinas 60-4103. O. Jonušis 60-6311. **A. L. Centro Valdyba.**